

Budavári Hírmondó

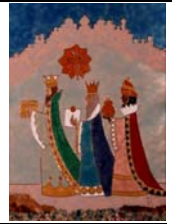

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XVIII. évfolyam 2013/4. szám **Ádvent**

„Krisztus születése tiszta volt, bűn nélküli és szent. Az ember születése pedig tisztátalan, bűnös és átokvert. Ezért nem lehet rajta segíteni, csupán a Krisztus tiszta születésével. Mivel Krisztus születését testileg nem lehet kiosztani – aminthogy ez nem is használna –, azért Isten lelkileg osztja szét mindenkinek az ígében. Ha valaki szilárdan hiszi, hogy ezt ő meg is kapja, annak Krisztus tiszta születése javára lesz.”

Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének!

Négy ádventi hét – négy ige

Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas. (Zak 9,9)

Újra elérkezett ádvent első vasárnapja, egy újabb egyházi év elején állunk. És Istenünk újra megajándékoz minket a Megváltó ígéréteinek az eljövételével. Ezzel az ígérettel hív minket, hogy emlékezzünk szeretetére. Arra a szeretetre, amely elérkezett hozzánk karácsonykor Jézus Krisztusban. A kised meg születik a betlehemi jászolban, az angyalkórus glóriát zeng, pásztorok és bölcsek jönnek hódolni a kisednek, ahogyan arról minden évben megemlékezünk. De valóban csak az emlékezés lenne az üzenete a zakariási prófécianak? Az ünnep nem csak a múltra akarja irányítani a figyelmünket, de a jövő felé is tekint. Megkezdődik a várakozásunk, amely a reményt hordozza magában. Az igaz és diadalmas király megszabadít a bűneinkből. Mindent újjáteremtő munkája velünk, bennünk kezdődik el, ha adventi várakozásunk túlmutat a múltra való emlékezésen, a hangulaton, a kellemes dallamokon, és az Úr eljövételének jövőbeli reménységén keres biztos alapot. Várjuk tehát az új élet kezdetét igaz és diadalmas királyunk érkezésében!

Pápai Attila

Egyenesedjete fel, és emeljéte fel fejeteke, mert közeledik megváltásotok. (Lk 21,28)

Biztosan mindenki került már úgy padlóra, amikor azt érezte, hogy önhibájából mindent elszűrt, reménytelen helyzetbe került, mindent elvesztett. Ebben a szituációban magunkba szoktunk fordulni, félre vonulunk, lehajjtjuk a fejünket, hogy a többiek ne lássák arcunkon a bánatot, a keserűséget, a szégyent.

De mit lehet tenni, ha az ember a padlón van? Fel lehet-e onnan állni? Mit tudunk tenni akkor, hogy felkeljünk a mélyből?

A jó hír az, hogy csupán annyit, hogy elfogadjuk az Istentől jövő, közeledő segítséget. Hiszen ha elrontunk valamit a munkában, iskolában, kapcsolatokban, akkor Isten mindig küld valakit, aki segít, pl. egy kollégát, tanárt, osztálytársat, aki ösztönöz minket a munkában; egy családtagot, barátot, aki segít helyrehozni a nézeteltérést. A legnagyobb örömhír viszont, hogy Isten segít a bűnből felállni, segít helyreállítani kapcsolatunkat Vele. Elküldi nekünk Jézus Krisztust, akinek áldozatával újra fel tudjuk emelni a fejünket és fel tudunk egyenesedni. Nekünk csak hittel és hálas szívvel el kell fogadni ezt az áldozatot, ami értünk adatott. Ezzel a hálas szívvel készülődünk adventben, az ajándékunk, Krisztusunk születésére!

Lukács Máté András

Építsetek utat a pusztában az Úrnak! Az Úr jön hatalommal. (Ézs 40, 3.10)

Szeretek mindent időben befejezni, mindennel időben elkészülni. Olyankor nyugodtabban alszom, magabiztosabb vagyok. Advent idején pedig különösen fontos a készenlét. Már csak két hét karácsonyig. Te már megvetted a karácsonyi ajándékokat? Mert én mindig halogatom. De ez csak az egyik oldala az ünnepnek. A készenlét most nekünk másról is szól.

Isten eljön, mert megígérte. Függetlenül attól, hogy az emberek várják-e, és attól, hogy te készen állsz-e. Ugyanúgy, ahogy beteljesedett a próféták jóvendölése 2000 évvel ezelőtt és eljött közénk Jézus, ugyanúgy eljön ma is, amikor szíved ajtaján kopogtat. Erre emlékeztethet téged minden évben advent ideje. Te készen állsz már? Várod már?

Ezt a várakozást nem tétlenség előzi meg, hanem ahogy Ézsaiás próféta szólít fel: építs utat a pusztában az Úrnak! Tedd a szívedet készsé az Ő érkezésére, mert karácsonykor majd csak az tud igazán ünnepelni, akinél elkészült az út, akinél teljes a készenlét. *Bajnóczi Mária*

És miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak ugyan megütközés, a pogányoknak pedig boldogság, de maguknak az elhívottaknak, zsidóknak és görögöknek egyaránt az Isten ereje és az Isten bölcsessége. (1 Kor 1, 22-24)

Hamarosan elérkezik karácsony éjszakája, a szenteste. Egyre gyakrabban hangzik el József és Mária története, a gyermek születésének története, a pásztorok története, a ragyogó csillag története, a három királyok története, a Kezdet története, amikor az ige testté lett. Van, akit megütköztet, másokat pedig megmosolyogtat Isten üdvözítő munkája, ami a szentesti történettel kezdődik. De számunkra mégis Isten ereje tárulkozik fel ezekből a történetekből, Isten bölcsessége nyilvánul meg ezekben a történetekben, mert az üdvösség munkáját felismertük benne. És nem szabad megbotránkoznunk azon, hogy egyesek mesének, mások pedig legendának tartják a betlehemi gyermek történetét, mert nem az a legfontosabb, hogy hogyan vitte véghez üdvözítő munkáját az Isten, hanem az a fontos, hogy véghezvitte üdvözítő munkáját az Isten. És az előttünk álló karácsonyra is úgy készülhetünk, hogy Isten bölcsessége még mindig működik a világban, és hogy Ő közel akar jönni hozzánk újból és újból, hogy az életünk részévé, sőt életünk alapjává legyen.

Bence Győző

A Budavári Evangélikus Gyülekezet teológus hallgatóinak bemutatkozása

Gyülekezetünk teológiát tanuló egyetemi hallgatóit egy rövid bemutatkozásra kértük az alábbi kérdések mentén:

Hogyan járult hozzá a gyülekezetben való részvételed a teológiai tanulmányok elkezdéséről meghozott döntésedhez? Segített-e ebben valaki, megbeszélted-e valakivel a gyülekezetből, kaptál-e támogatást?

Milyen segítséget kaptál Budavárból az Evangélikus Hittudományi Egyetemen folytatott tanulmányaid során?

Mit viszel magaddal a Gyülekezetből a szolgálatodra, milyen fontos útravalóval gazdagodtál?

Bajnóczi Mórió vagyok, 24 éves. Jelenleg a vanyarci gyülekezetnél töltöm a gyakorlati évemet Szabó András esperes mentorálása alatt. Természetesen a szolgálat eddig sem állt tőlem távol, hiszen a gyülekezetünkben már 14 éves korom óta végeztem kántori szolgálatot, először a Szilágyi Erzsébet Fasorban, majd a Budavárban. Családommal aktív tagjai vagyunk a gyülekezetnek, már 10-12 éve rendszeresen részt veszünk az istentiszteleteken és más gyülekezeti alkalmakon. Külön öröm számomra, hogy az elmúlt években csatlakozhattam a vasárnapi hittanórák megtartásába, és hogy Imsivel sikeresen elindítottunk egy ifjúsági istentiszteletet, melyet minden második hónapban tartunk meg.

Mind a gyülekezeti alkalmak, mind a kántori szolgálatok és a teológiáról folytatott beszélgetések lelkészeimmel természetesen nagyban befolyásoltak abban, hogy végül jelentkeztem a teológiára. Ezek persze nem változtak teológus éveim alatt. Bátran kérhettem segítséget, mind lelki, mind anyagi támogatásra. Külön kiemelném, hogy Balicza Ivánnal mindig mindent meg tudtam beszélni, akár hitbeli, lelki vagy akár más problémám, kérdésem volt. A lelki segítség mellett kaptam szociális támogatást is a teológiai tanulmányaimhoz, és sok lehetőséget a szolgálatra és tapasztalatszerzésre egyaránt.

Érdekes, de egy saját ígét, az „én ígémet” viszem magammal, amely az egyik konfirmációi ajándékomon, egy bögrén van rajta (amelyből egyébként a mai napig minden reggel a kakaót iszom!): *Légy bátor és erős!* (Józs 1, 6)

Bence Győző vagyok, 27 éves, és 15 évvel ezelőtt édesapámékkal kerültem a Várba. Rögtön az első évben bekapcsolódtam a cserkész munkába, ezen a területen fejtettem ki a legnagyobb aktivitást a gyülekezetben. Hosszú éveken keresztül jártam ifjúsági órára és hittantáborokba, jelenleg pedig a bakonycseryei gyülekezet hatodéveseként teljesítek szolgálatot.

Nehéz szétválasztani azt, hogy a gyülekezet lelkészei a szüleim, az ő hatásuk, példájuk biztosan benne volt abban a döntésben, hogy a teológiára menjek. Ebben az esetben mondhatnánk azt, hogy a gyülekezet lelkészeinek szolgálata ösztönzött. A legnagyobb befolyású valószínűleg a már említett cserkész munka volt, mely szolgálatra nevelt, és a teológia mellett a legfontosabb iskolámnak tartom. Nagyon fontos és komoly gyakorlati tapasztalatokra tettem szert ez alatt a 15 év alatt.

A kötelező gyakorlatokat mind a gyülekezetben tölthettem, és arról sem lehet megfeledkezni, hogy a gyülekezet teológusainak járó ösztöndíj is nagy segítséget jelentett.

Sok-sok élményt viszek magammal, amiket az ifjúságban, a hittantáborokban, az istentiszteleteken és a gyülekezet hétköznapijaiban éltem meg. És egy olyan vágyat, hogy bárhova is kerülök, azért szeretnék fáradozni, hogy egy hasonló, szolgáló közösséget tudjak a gyülekezet tagjaiból összegyűjteni. Mert azt gondolom, hogy mindenütt vannak szolgálatra kész emberek, csak meg kell őket keresni, meg kell őket találni. Ennek a törekvésnek a mintaképét mindenképpen magammal viszem.

Lukács Máté András vagyok, 21 éves, elsős teológushallgató az EHE-n. A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban érettségiztem, idén pedig sikeres záróvizsgát tettem az ELTE szociológia BA szakán. Budavárban kereszteltek, 10 éves korom óta vagyok aktív tagja a gyülekezetnek. Hittantáborok rendszeres résztvevője,

majd szép lassan szervezője lettem. Konfirmálásom után az ifi aktív tagjává, majd egyik vezetőjévé váltam. A gyülekezet képviselőjeként a gyermekifjúsági, valamint a belmissziós és programszervező munkacsoport tagja vagyok. Idén tavasztól bekapcsolódtam a vasárnapi hittanoktatásba. Ősztől a kis ifit vezetem egy barátommal.

A gyülekezeti munka volt az egyik oka, amiért a teológiára jelentkeztem. Az elém kerülő feladatokat örömmel végeztem, s úgy éreztem, hogy kaptam is hozzá tehetséget Istentől. Részben ezért is éreztem a hívást. Tervemet Imsi örömmel fogadta, ő is biztalt a jelentkezésre.

A gyülekezettől lelki és gyakorlati támogatásra is számítok. Gyakorlatra már több színtéren is lehetőségem nyílt, amit köszönök. Teológia tanulmányaim során lelki segítségre is szükségem lesz, amit eddig is megkaptam, amiért hálás vagyok.

A gyülekezetből a teológiára sok tapasztalatot viszek, amik hasznosak lesznek; boldog emlékeket, amik mindig felvidítanak; barátokat, akikre mindig támaszkodhatok, és a konfirmációban megerősödött hitemet, amiből erőt meríthetek.

A nevem **Pápai Attila**, Orosházán születtem 1987-ben. Szüleim Orosháza mellett élnek, Kardoskúton. Testvérem, Erika, ápolás és betegellátás szakon a Szege-di Egyetem hallgatója.

Iskolai tanulmányaimat az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban végeztem. 2005-ben érettségiztem, majd 2007-ben kezdtem el a teológiát Budapesten. A 2010/11-es tanévet a Lutheránus Világszövetség ösztöndíjasaként Erlangenben töltöttem, az utána következő évet pedig a bázeli Theologisches Alumneum Alapítványnak köszönhetően Svájcban. Mindkét év rendkívül sokat gyarapított megszerzett ismeretek terén és lelkiemben is. Szakdolgozatomat a nyugat-európai magyar nyelvű protestáns gyülekezetek helyzetéről írom.

A tavalyi évben az Alberti Evangélikus Gyülekezetben szolgáltam, ahol sok új élményt és tapasztalatot szereztem. A gyülekezethez tartozó szeretetotthonban és nappali klubban számomra addig ismeretlen területtel, az idősekkel való foglalkozással ismerkedhettem meg.

Jelenleg a Budavári Gyülekezethez tartozó kerületek iskoláiban végzek hitoktatást az általános iskola első és ötödik osztályos tanulóinak. Ezen kívül a pénteki ifjúsági órákba, valamint a vasárnapi hittanórákba segítek be. Szívesen veszek részt más alkalmakon is, hiszen azt gondolom, hogy egy, az otthoni gyülekezetéből kiszakadt teológusnak a tanulmányi éve alatt is fontos, hogy otthonra találjon egy budapesti gyülekezetben. Ezúton szeretném megköszönni a szeretetteljes fogadtatást. Jó érzés olyan emberek között szolgálatot teljesíteni, akik aktív és segítőkész emberek.

Az út motívuma néhány éve jelentősen meghatározza az életemet. Arra kérem most itt e sorokban is a gyülekezet tagjait, hogy szegődjenek mellém társnak az utam budavári szakaszán és imádkozzanak velem együtt, hogy Isten áldásával, neki tetsző módon tudjam végezni szolgálatomat a gyülekezet épülésére.

*_*_*_*_*_*

Gondolatok az áldozati vasárnapról

„Ebben az évben emlékeztünk meg Kallina Mór, építész halálának 100. évfordulójáról, és felidézük azt, hogy eleink mennyit küzdöttek azért, hogy a Várban legyen számukra egy olyan hely, ahol összegyülekezhetnek, és Isten igéjét hallgathatják.” – többek között ezekkel a sorokkal hirdette meg gyülekezetünk presbitériuma az áldozati vasárnapot, amelyet a templom felszentelésének 118. évfordulóját követő héten, reformáció előtt néhány nappal tartottunk meg.

Sokakban volt kétely, reménytelenség ezzel a nappal kapcsolatban. Elsősorban azért, mert évek óta nem volt célzott gyűjtés a templomunk fenntartására, fejlesztésére, és bizonytalanok voltunk, hogy milyen lesz

a sok terhet viselő családok körében a kérés fogadtatása. De október 27-t követően el kell mondanunk, hogy Isten megcsúfolta bennünket a reménytelenségünkben, és meg kell vallanunk, hogy Istenben, aki ma is munkálkodik a népe körében, nem csalatkozhatunk. Reménytelenségünket Isten nem igazolta, mert többen voltunk az áldozati vasárnap istentiszteletein, mint máskor lenni szoktunk. Reménytelenségünket Isten nem igazolta, mert a meghirdetett cél többeket megozgatott.

A céljainkat így fogalmaztuk meg: „Elsősorban a templom öreg, elavult erősítő berendezésének fejlesztése a célunk. Szeretnénk, ha korszerű mikrofonok és jobb erősítés biztosítaná azt, hogy a lelkészek és a felolvasók hangja jól hallhatóvá legyen, hogy a gyermekek és fiatalok szereplését is lehessen erősíteni, és hogy a nehezen hallók számára olyan padokat alakítsunk ki, amelyben jobban hallható az igehirdetés. Ezzel kapcsolnánk össze azt a tervünket, hogy az igehirdetésekről hangfelvételeket készítsünk, hogy azok a betegek, öregek számára háznál, érdeklődők számára pedig az interneten is hallhatók legyenek. A lehetőségek figyelembevételével szeretnénk az énekeket és egyéb illusztrációkat is kivetíteni (pl. ifjúsági istentiszteleten, karácsony éjjélkor vagy koncerteken).”

Reménytelenségünket Isten nem igazolta, mert a gyűjtés eredménye meghaladta az 1.000.000 Ft-ot, amely lehetővé teszi, hogy a több lépcsőben tervezett fejlesztést egy folyamatban oldjuk meg. Reménytelenségünket Isten nem igazolta, mert hét család úgy kapcsolódott be az adakozásba, hogy eddig még sohasem támogatták a gyülekezetünket! Többen – talán szerénységből – név nélkül juttatták el adományikat, mások nevüket vállalták az adakozásnál, és ezzel is kifejezték gyülekezetünk iránti személyes elköteleződésüket.

Reménytelenségünket Isten nem igazolta, mert olyanok is adtak, akik nehéz életkörülményeik közepette az özvegyasszony két filléréhez hasonlóan a teljes szeretetüket fejezték ki, és olyanok is, akik nagyobb lehetőségekkel rendelkezve talán még mások helyett is hordozzák a gyülekezetünk anyagi terheit. Reménytelenségünket Isten nem igazolta, mert úgy látjuk, hogy megvan a gyülekezetben az odaszánás és az akarat, és az a reményünk, hogy ahol a külső, anyagi odaszánás eleven, ott a lelki odaszánás sem hiányzik.

Az adományok azóta is folyamatosan érkeznek a gyülekezetünkbe, s már a fejlesztés első lépését meg is valósítottuk. A részletes elszámolást a testületek előtt ismertetjük és a lelkeszi hivatalban megtekinthetővé tesszük.

Szeretettel köszönjük meg a testvérek áldozatvállalását, adományát! S a köszönet szaván túl az Isten iránti hála is megfogalmazódik, hogy népét, egyházát Isten nem hagyja el, és megtartja, hogy az evangéliumot továbbra is tisztán, érthetően és sokakhoz eljutóan tudjuk ezután is hirdetni.

Hálával és köszönettel a gyülekezet elnöksége nevében:

Bence Imre
igazgató lelkész

TEOLÓGIA MINDENKINEK**János „karácsonya”**

A negyedik evangéliumban nem találkozunk zizegő szalmával, ökörrrel, számmal, pásztorokkal és bölcsékkel. Nem véletlenül írja Reményik Sándor, hogy a három szinoptikus evangélista, Máté, Márk és Lukács „összedugják tündöklő fejük”, hozzájuk képest viszont „János messze áll és egyedül. / Nem tud gyermekről és nem tud anyáról, / Nem születésről, nem fogantatásról...” Mégis mondhatjuk, hogy ennek az evangéliumnak is van karácsonya, sőt ő fogalmazza meg a legmélyebb értelemben az ünnep titkát: „az Ige testté lett, és lakozott közöttünk” (Jn 1,14). Érdeemes megvizsgálni e hihetetlenül tömör teológiai állítás környezetét.

Evangéliumának első 18 versét hagyományosan prólógusnak szoktuk nevezni. Valójában ez nem előszó vagy bevezetés, hanem a könyv későbbi témáinak valóságos sűrítmenye. Olyan, mint egy zenemű nyitánya: megszólaltatja az egész kompozíció legfőbb motívumait.

Központi eleme a Logosz, amelynek óriási filozófiai holdudvara van. Hérakleitosztól kezdve Szókratészen át Platónig sokan használják ezt a kifejezést. Alexandriai Philon pedig összekapcsolja ezt a fogalmat az ószövetség számos kulcsszavával, így a beszédet jelentő *dábár* vagy *ómer* főnevekkel.

A Logoszt csak jobb híján tudjuk igének, szónak vagy beszédnek fordítani. Szótöve a „leg, log”, ami azt jelenti: összegyűjt, egymás után rendszerbe rak, számlál. A szótóhoz úgy kapcsolódik a beszéd jelentése, hogy aki szól, az – jó esetben – rendszerbe szedi gondolatait, és úgy szólaltatja meg azokat.

Amikor az evangélium egészét tekintve a Logoszt a Názáreti Jézussal azonosítjuk (ez az egybekapcsolás már Jn 1,17-18-ban megkezdődik, ahol az alany immár nem a Logosz, hanem Jézus, a Fiú) akkor jó tudatosítanunk, hogy ő ezt a rendezettséget, összegyűjtést, harmóniát testesíti meg.

A himnusz így kezdődik: „Kezdetben volt az ige” A kezdetre a jól ismert *arkhé* szó szerepel. Ezzel a felütéssel egyidejűleg utal a kor két nagy szellemi irányzatára, a hellenista filozófiára és a zsidó valásbölcsészetre. A görögségben ugyanis újra és újra azt a kérdést feszegették a filozófiai iskolák, hogy mi volt az „arkhé”, az őselem, amelyből a világ létrejött. A föld? A víz? A levegő? A tűz? A himnusz szerzője mintegy polemizál ezekkel a tanításokkal, amikor mindenként alapjaként a Logoszt jelöli meg. A zsidó Bibliára pedig annyiban utal ez a kifejezés, hogy egyértelmű az összecsengés Genézis 1,1-gyel: „Kezdetben teremtette Isten...” Amennyiben a Logoszt Jézussal azonosítjuk, akkor ez a felütés nem kevesebbet jelent, mint hogy ő – teológiai nyelven szólva pre-exisztens állapotban – ott volt már a világ teremtésekor. Ez a motívum egyebek mellett majd ott tér vissza az evangélium „zenemű-

vében”, amikor Jn 8,58-ban Jézus azt mondja magáról: „Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok”.

A himnusz tengelye a 14. vers: „A Logosz testté lett, és lakozott közöttünk”. Az itt szereplő *eszkénoszen* ige azt jelenti: sátorozott. Ez egyrészt jelzi Jézus földi sorsának átmenetiségét, másrészt további teológiai üzenetet is hordoz. Mögötte az Izráel életében oly fontos szerepet játszó szent sátor képe áll. Jézusban az Isten van jelen. Ő népével együtt halad, mintegy megtestesíti Isten jelenlétét és dicsőségét. A szinoptikus evangéliumok szólnak Jézus megdicsőüléséről. Ott Péter, látva ezt a rendkívüli jelenséget, három sátrat akar építeni: Jézusnak, Illésnek és Mózesnek. Péter, aki sokszor félreérti Mesterét, itt jól ráérez a csodára. A negyedik evangéliumból hiányzik a transzfiguráció leírása: itt ugyanis mindvégig, mint egy transzparensen, átsejlik a földi Jézuson Isten dicsősége. A sátor-motívum a jánosi teológiában még Jelenések 21,3-ban tér majd vissza: „Isten sátora az emberekkel van. Ami a földi Jézusban még csak átmeneti, az az Apokalipszis Krisztusában már örökkévaló lesz.”

A Logosz-himnusz befejezése arra figyelmeztet, hogy minden írásmagyarázati munka, exegézis alapja Jézus ismerete. Ebből merít a prédikáció, mind az igehirdető, mind az igehallgató szempontjából. Jn 1,18 eredeti görög szövege nem kevesebbet állít, mint hogy az Atya kebelén levő Fiú „exegetálja” a láthatatlan Istent. Jézus az Atya legjobb exegézise. Az evangélium később felcsendülő megfogalmazásával: aki őt látja, látja az Atyát. Ezért senki sem mehet az Atyához, csak Jézus által.

A mi írásmagyarázatunk, exegézisünk alapja is ez. Ahogy Jézus 1,18 szerint az Atya kebelén van, úgy találjuk a gyülekezetet, az ideális Jézus-követőt is megtestesítő szeretett tanítványt a 13,23-ban Jézus kebelén. Ez a legszorosabb, legbensőségesebb közösség jele. Arra is figyelmeztet: akkor értjük helyesen az Isten titkát, ha ilyen szoros közösségben vagyunk az ő Fiával, Jézus Krisztussal.

Dr. Fabiny Tamás

Újjászületés és új élet

Bárcsak fehér karácsony lenne! – Sokak vágya fejeződik ki ebben a mondatban. Mert a karácsony, legalábbis itt Közép-Európában, a kontinentális éghajlati viszonyok között fehéren az igazi. El is várjuk, hogy fehér legyen, mert sokkal szebbnek, sokkal meghittebbnek tűnik az ünnep, ha összefüggő hótakaró borít mindent. A fehér hótakaró jótékonyan borít fátylat minden ramatyra. Minden, ami szemét és fölösleges, vagy éppen ronda, azt eltakarja a friss hólepel. Ezért szeretjük a fehér karácsonyt. A hó az Isten bocsánatára, bűnbocsánatára emlékeztet, arra, hogy Isten eltörli a bűnt.

Csakhogy a hó – előbb vagy utóbb – elolvad, és újra napvilágra kerül a város minden szürkesége, az élet minden mocska. Talán valami másra lenne szükségünk! Nem olvadékony hóra, hanem valami olyan megtisztulásra, amely aztán a hó olvadását követően is látható marad.

Karácsony egyik epistolája – levélbeli ígéje – így tanít: „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitelenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan, és kegyesen éljünk a világban, mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik. (Tit 2, 11-14) Pál apostol arról szól, hogy a Jézusban megjelent üdvözítő kegyelem az ember életét képes újjáformálni.

Karácsony az újjászüelő kegyelem ünnepe. Amikor Isten áttörte az embervilág burkát, hogy közvetlenül közel jöjjön hozzánk, belealázta magát az emberi formába, hogy a kegyelem ne misztikus távolságra legyen, ami az embert sohasem éri el, hanem igenis elérhető közelségben, vagy inkább így mondom: minket elérő közelségben itt legyen számunkra.

És bár karácsony minden évben – szinte mindenkit – arra ösztönöz, hogy jobbak legyünk, legalább egy pár napra, mégsem változik a világ. Mert az egész ünnepünk egy nagy szerepjáték: a szeretet ünnepén szeretni kell, és ha elmúlik az ünnep, s már csak száradó bejgli marad, akkor a szeretet eljátszására sincs akkora igény. A karácsony ugyan egy ünnepi állomás a keresztyén egyház életében, mégis azt kell mondani, nem azért, hogy egy pár napra más szerepet vállaljunk, mint a hétköznapokban, hanem, hogy az Isten kegyelme egyszer végre újjászüljön. Mert a kegyelem nem olvadékony hó!

Az apostol arról a kegyelemről szól, amely formálja az embert. Nevel – mondja – és itt a pedagógus munkájára utaló szót használja. A kegyelem formáló, nevelő erő, amellyel elindít bennünket az Isten egy új úton, hogy a maga népévé tegyen, amely aztán arra törekszik, hogy – ennek következményeként – jó cselekedetekben dicsérje az Istenét, és adja tovább a kapott szeretetet. A karácsony tehát nem az-

által lesz teljes, hogy a külső körülményekben felkészülünk: fát állítunk, ajándékot veszünk, vagy gyertyát gyújtunk. Nem is azzal – bármilyen furcsa és merész kimondani –, hogy együtt van a család, vagy, hogy még azokat is megkeressük, akik máskor magányosak. Karácsony ott van, ahogy a neve is mutatja (*Incarnatio Dei*), ahol a szívekben is a testté lett Isten kegyelme kezd el munkálkodni.

Így tehát nem egy naptári ünnephez köthető az igazi karácsony. Hanem ahhoz a pillanathoz, amikor Krisztus a te életedet is formálni kezdte úgy, hogy megmutatta a bűneidet és feltárta a szabadulás útját. Ahhoz a pillanathoz, amikor átélted, hogy a bűneid bocsánata – a Golgota kereszttéről – úgy terül rád, mint a mindent fedő hólepel, és ez aztán el sem olvad. S ne feledjük, hogy a durva ácsolatú jászol nem romantikus fekhelye volt a kisednek – ahogy azt sok karácsonyi énekünkbe énekeljük, hanem a passió kezdete. Isten a kereszttel vállalásával mutatta meg a hozzánk hajló szeretetét. Ezért karácsony a mi életünkben csak azzal lehet teljes, hogy a kapott kegyelem, az értünk munkálkodó Isten Jézusban megmutatott szeretete életünkéből tovább árad. Ha meghalunk a bűnnek, hogy éljen bennünk Krisztus!

A fehér karácsony mítosza könnyen szétfoszlik, mert a hó olvadékony. A kegyelem azonban örök, hordoz minket, és érdemeinktől függetlenül elér. Ezért az iránta való hála szülheti az életújulás jeleiként a jó gyümölcsöket, a jó megcselekvését. Talán kevesebb fájdalom, félelem és szenvedés lenne ebben a világban, kevesebb bántó hang és éles felsebző indulat, ha egyszer már valóban komolyan vennénk, hogy a kegyelem hordoz minket!

Bence Imre

E s e m é n y n a p t á r 2013. ÁDVENT - KARÁCSONY

November 28. csütörtök

19.00 – Zenés áhítat
Bach orgonaművei és szonátái

Ádvent 1. vasárnapja December 1.

9.00 – Ünnepi istentisztelet a németajkú gyülekezet 20 éves jubileuma alkalmából
Igét hirdet: *Dietrich Tiggemann*, a németajkú gyülekezet első lelkésze

11.00 – Az istentisztelet keretében: az idei konfirmandus csoport bemutatása és a *Gospel-kórus* szolgálata.

16.00 – Családos délután
Az Istenre bízott gyermek – a Gyermekre bízott gyermek!
Kisgyermekes családok találkozója, adventi kézműves-foglalkozás, beszélgetés a szülőknek

December 2. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Előadónk: *Csermely Péter*: A hit, a lélek- és közösségépítés hálózata.

December 3. kedd

18.00 – Ádventi evangelizációs istentisztelet
Lukács ádventje – Jézus születésének ígérete
Igét hirdet: *Balicza Iván*

19.00 – Presbiteri gyűlés

December 5. csütörtök

19.00 – Zenés áhítat
Rossi, Hotteterre és Buxtehude triószonátái
Dandrieu, Frescobaldi, Pachelbel orgonaművei

Ádvent 2. vasárnapja December 8.

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

December 10. kedd

18.00 – Ádventi evangelizációs istentisztelet
Lukács ádventje – Angyali látogatás
Igét hirdet: *Balicza Iván*

December 12. csütörtök

17.00 – EBBE – előadás sorozat:
A Jelenések könyve mai aktualitása
Dr. Dér Katalin: A két fenevad: az antikrisztus és a hamis próféta. (13.fejezet)

19.00 – Zenés áhítat
Schumann, Karg-Elert, Strauss és Mahler dalok, valamint Bach orgonaművei

December 14. szombat

17.00 – Jótékonyági koncert
közreműködik a Canterino vegyeskar
Mózes Margit vezetésével

Ádvent 3. vasárnapja December 15.

Istentiszteletek szokott rendben

11.00 – Az istentisztelet keretében a *Schütz kórus* szolgálata

19.00 – Férfi sátor – apukák és nagypapák beszélgetős köre

December 17. kedd

18.00 – Ádventi evangelizációs istentisztelet
Lukács ádventje – Hihetetlen üzenet
Igét hirdet: *Balicza Iván*

December 19. csütörtök

19.00 – Zenés áhítat
Bach, Vivaldi, Guillemant, Fauré,
Gárdonyi és Koloss művei

19.30 – Házaskör – Témánk: Én, te, mi!
Önzés és/vagy önzetlenség?

Ádvent 4. vasárnapja December 22.

Istentiszteletek a szokott rendben

Karácsony – Szenteste December 24. kedd

15.00 – Gyermekes, családok karácsonya

16.00 – Ünnepi istentisztelet
igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

24.00 – Éjféle istentisztelet
igét hirdet: *Balicza Iván*

Budagyöngye:

16.00 – Ünnepi istentisztelet
igét hirdet: *Bence Imre*

Karácsony I. ünnepe December 25. szerda

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

11.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván*

18.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngye:

9.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván*

Karácsony II. ünnepe December 26. csütörtök

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Figyelem: este nem tartunk istentiszteletet!

Budagyöngye:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Karácsony utáni vasárnap December 29.

Istentiszteletek a szokott rendben

Óév este December 31. kedd

18.00 – igét hirdet: *Bence Imre*

23.30 – Óév búcsúztató meditáció, személyes áldással – vezeti: *Bence Imre*

Budagyöngye:

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

Újév ünnepe 2014. Január 1. szerda

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

11.00 – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

Budagyöngye:

9.00 – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

**Az év első vasárnapja
Január 5.**

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – Családos délután

De jó nekem! Ígéretet kaptam! Kereszttségben Istené lettem!
Kisgyermekes családok találkozója, gyermekfoglalkozások és beszélgetés a szülőknek!

**Vízkereszt ünnepe
Január 6. hétfő**

18.00 – Ünnepi istentisztelet

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Szervezi: *Dr. Fabiny Tamás és dr. Pócze Tibor*

Január 7. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Január 9. csütörtök

17.00 – EBBE – előadás sorozat

A Jelenések könyvének mai aktualitása
Dr. Dér Katalin: Krisztus és övéi ezeréves uralma (20,1-10)

**Vízkereszt utáni 1. vasárnap
Január 12.**

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó kör – házasságra készülő fiatalok közösségi alkalma
Témánk: Az otthonunk meghitt sarka

Január 16. csütörtök

19.30 – Házasság-kör

Témánk: A család szükségletei

**Vízkereszt utáni 2. vasárnap
Január 19.**

Istentiszteletek a szokott rendben

19.00 – Férfi sátor – apukák és nagypapák beszélgetős köre

**Január 19-26-ig
Ökumenikus imahét**

a kerület más felekezeti közösségeivel
Vasárnapról – vasárnapig minden nap 17.30-kor
közös igehallgatás
A részletes programot januárban plakáton és
szórólapon olvashatják!

**Vízkereszt utáni 3. vasárnap
Január 26.**

Istentiszteletek a szokott rendben

**Vízkereszt utáni 4. vasárnap
Február 2.**

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – Családos délután – Hova lett a gyermek?
Kisgyermekes családok találkozója, gyermekfoglalkozások és beszélgetés a szülőknek!

Február 3. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Szervezi: *Dr. Fabiny Tamás és dr. Pócze Tibor*

Február 4. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

Február 8. szombat

16.00 – Családos farsang

**Vízkereszt utáni utolsó vasárnap
Február 9.**

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó kör – házasságra készülő fiatalok közösségi alkalma
Témánk: Férfi lélek és női lélek

**Hetvened vasárnapja
Február 16.**

Istentiszteletek a szokott rendben

19.00 – Férfi sátor – apukák és nagypapák beszélgetős köre

Február 20. csütörtök

19.30 – Házasság-kör

Témánk: Veszélyek között

**Hatvanad vasárnapja
Február 23.**

Istentiszteletek a szokott rendben

**Ötvened vasárnapja
Március 2.**

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – Családos délután

Mit tartalmaz a köveder? – avagy ünnepek a családban

Kisgyermekes családok találkozója, gyermekfoglalkozások és beszélgetés a szülőknek!

Lelkészi Hivatal

(1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.)

Angler Mónika irodavezető

hétfő-péntek 9.00-13.00

☎ és fax: 356-97-36

Internet: <http://budavar.lutheran.hu>

E-mail: budavar@lutheran.hu

Gyülekezetünk lelkészei:

Bence Imre – igazgató lelkész, esperes

☎ **356-97-36/18**

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Fogadóóra: hétfő 9.00-13.00, szerda 15.00-18.00

csütörtök 17.00-19.00

Balicza Iván – lelkész

☎ **356-97-36/15**

e-mail: balicza@t-online.hu

Fogadóóra: kedd 10.00-13.00, csüt. 9.00-13.00

Bencéné Szabó Márta – lelkész

☎ **356-97-36/18**

Fogadóóra: szerda 9.00-13.00, valamint

telefonon egyeztetett időpontban

dr. Fabiny Tamás – püspök ☎ 394-23-35

e-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

dr. Pócze Tibor – felügyelő

e-mail: aszodipocze@t-online.hu

A Gazdasági Hivatal fogadóórája:

Kövesy Emese gazdasági vezető

hétfő, kedd, csütörtök 9.00-15.00

szerda 12.00-17.00, péntek 9.00-14.00

Mit ünneplünk Vízkeresztkor?

Vízkereszt a kereszténység *Epiphania Domini*, azaz „az Úr megjelenése” elnevezésű, január 6-án tartott ünnepének magyar neve. Az epifánia görög szó, jelentése: „megjelenés”. A kifejezés a római császári udvorból ered, lényege, hogy az uralkodó ünnepélyesen bevonul egy városba, kinyilvánítva hatalmát és pompáját.

Vízkereszt az egyik legrégebbi egyházi ünnep, először a III. században tűnt fel a keleti (bizánci) egyházban, mint Krisztus születése napja. Száz évvel később azonban Róma – a nyugati, latin egyház – úgy látta jónak, hogy Krisztus születését egy pogány ünnep, a „Legyőzhetetlen Nap” (*Sol Invictus*) helyébe tegye (dec. 25.), így lett a karácsony ünnepe december 25., az Epiphania pedig új jelentést kapott. Nyugaton a háromkirályok imádásának, keleten pedig Krisztus Jordán folyóban való megkeresztelkedésének az ünnepe lett. Ezt a gondolatot később a római egyház is átvette, sőt hozzácsatolták a Jézus első csodájáról való megemlékezést (a víz borrrá változtatása a kánai menyegzőn), azt tanítva, hogy ez a három evangéliumi esemény Jézus istenségének első „megnyilvánulásai”, epifániái.

Január 6. a karácsonytól Vízkereszt napjáig tartó karácsonyi ünnepkör, a 12 szent nap zárónapja, és ez a farsang kezdete.

A magyar elnevezés a víz megszentelésének, azaz megkeresztelésének szertartásából ered. Amikor Jézus megkeresztelkedett a Jordán folyóban, akkor Jézus érintésétől szentté lett annak vize. Ennek emlékeztére a folyók megkeresztelése is szokásban volt. A keleti – ortodox – egyház püspökei, papjai is a hívekkel együtt körmenettel vonulnak a folyó partjára, imádkoznak, énekelnek és a szertartás részeként fából vagy jégből faragott keresztet vetnek a vízbe, amit aztán bátrabb és edzett hívek egymással versengve halásznak ki. Ha valaki szeretne látni egy ilyen szertartást, január 6-án a budapesti görög katolikusok megkeresztelik a Dunát a Batthyány téren, bár azt én még nem láttam, hogy bárki is kihalásztta volna a keresztet. Jézus megkeresztelkedésének emlékére a katolikus templomokban vizet szentelnek, és ebből a hívek hazavihetnek valamennyit.

A nyugati kereszténység minden évben ekkor emlékezik meg a napkeleti bölcsekről. A hagyomány szerint a nevük: Gáspár, Menyhért és Boldizsár. Ezeknek a neveknek mind ezen a napon van a névnapja. Az evangélium szerint ők voltak, akik messzről, „napkeletről” eljöttek, hogy hódoljanak a gyermek Jézusnak, és ajándékokat, aranyat, tömjént, mirrhát adtak neki. Ezért ezen a napon történik a liturgiában használatos tömjén szentelése is. Mind a nyugati, de főleg a keleti egyházban ilyenkor szokás a házak, otthonok megáldása, imádság és áldás mondása mellett meghintik szentelt vízzel, és felírják az ajtóra a királyok nevének kezdőbetűit: G (esetleg C a latinos Casparnak megfelelően), M és B, valamint az évszámot.

Ezen a napon a nyugati egyházakban három eseményt ünnepelnek: a napkeleti bölcsek vagy a hagyomány szerint háromkirályok (Gáspár, Menyhért és Boldizsár) látogatását a gyermek Jézusnál, Jézus megkeresztelkedését a Jordán folyóban, valamint az általa véghezvitt első csodát a kánai menyegzőn.

A harmadik evangéliumi jelenet, amely Vízkereszt ünnepének tartalma, Jézus első csodatétele: a kánai menyegzőn anyja kérésére az elfogyott bor pótlására a vizet borrrá változtatta. Így mutatta meg hatalmát tanítványai előtt.

Vízkereszt mindhárom evangéliumi tartalma a ki nyilatkoztatás – epifánia – örömmünnepe, Jézus nyilvánosság elé lépésének a misztériuma.

A vízkereszthez régebben sokféle népszokás fűződött, mára már leginkább csak annyi maradt, hogy ekkor szokás leszedni a karácsonyfát.

Balicza Iván

Weöres Sándor

Óév és újesztendő

Amint az őszt, a rezgő, nyugtalan
időszakot felváltja lassú tél
és mindent súlyosan lenyom, miként
hordóban eltett káposztát a kő:
a vérkeringés is megváltozik.
Mást gondolunk, másként eszmélkedünk,
és végig sem gondolt sejtéseink
szürkén rebbennek hűvös légen át,
mint fosztott gallyak közt veréb-csapat.
De fényesebb felhőket hord a szél,
kristály-metszésű villogó hadat
kemény kékségű mennybolton, melyet
tavasz, nyár, ősz még álmában se lát.
S a fázó lélek észre sem veszi,
hogy mennyivel derültebb, csöndesebb
most, mint virágok közt, vagy lomb alatt,
vagy víg szüretkor. Majd mind visszatér.

Martin Luther King (1929–1968)

A XX. század talán legismertebb fekete emberét aligha kell bemutatni bárkinek is. Bizonyára azt is sokan kitalálták már, hogy a róla szóló cikk apropóját az idén 50 éve elhangzott „Van egy álmom” néven elhíresült beszéde adja, melyet a Washingtoni menetelés a munkáért és a szabadságért nevű rendezvényen tartott 1963. augusztus 28-án.

King – apjához hasonlóan – baptista lelkész volt; utóbbira olyan nagy hatást gyakorolt az 1934-ben Berlinben tartott baptista világkonferencián való részvétel, hogy saját és fia nevét is Luther Márton tiszteletére megváltoztatta. Az ismerősen csengő név tehát nem a véletlen, hanem tudatos döntés következménye. Felnövekedve King több más vallási vezetőhöz és bibliai alakhoz hasonlatossá vált. Leginkább az indiai Mahatma Gandhi volt rá hatással, akitől a passzív ellenállás módszerét vette át. Már politikai tevékenységének kezdetén, 1955-ben a montgomery busztársaság bojkottjára buzdított, annak fehéreket és feketéket elkülönítő gyakorlata miatt, amiért le is tartóztatták. Két évvel később megalapította a Déli Keresztény Vezetők Konferenciája nevű erőszakmentes ellenállási mozgalmat, amelynek fő célja a fehérek és feketék közötti egyenrangúság megteremtése volt. Céltudatos, ámde békés eszközei miatt több más néger mozgalmi vezetővel összetűzésbe került, akik az egyébként szintén baptista lelkészcsaládból származó Malcolm X-szel az élükön radikálisabb fellépést követeltek tőle. Ellenéteik miatt a radikálisok nem is vettek részt a Washingtoni Menetelésen, azt „Washingtoni Komédiának” címkézve.

Mideközben az FBI is árgus szemekkel figyelte King tevékenységét. A 60-as évek hidegháborús hangulatában az amerikai kommunista vezetőkkel való együttműködéssel gyanúsították, ezért telefonbeszélgetéseit lehallgatták. Számos felvonulást erőszakkal akadályozott meg a rendőrség, King azonban mindvégig ragaszkodott a törvényességhez, így nem került sor vérontásra. Az ekkortájt zajló vietnami háború ellen is szót emelt, azt gyarmatosító és erkölcstelen háborúnak nevezve. Szerinte a háborús kiadásokat a szegények felzárkóztatására lehetett volna költeni. „Vietnamon túl” című beszédében

már ő is az amerikai társadalom erkölcsi megújulását sürgette. King közéleti tevékenysége során sikeresen valósította meg Pál apostol intését, miszerint „*ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval*”. (Róm 12,20)

Erőfeszítéseinek elismeréseképpen 1964-ben Nobel-békedíjjal tüntették ki Oslóban. Példaértékű tevékenységét azonban nem folytathatta hosszú életen át. 1968-ban merénylet áldozata lett Memphisben, amikor egy helyi sztrájk támogatására tartózkodott ott. A gyilkosság háttere a mai napig nem teljesen tisztázott. Sokak szerint a hivatalos „magányos gyilkos” verzióval szemben összeesküvés áldozata lett, melyet az FBI-tól kezdve a Ku Klux Klánig sok mindenkire kötöttek már. Halálának színhelyén ma emléktábla áll, rajta ószövetségi felirattal: „*Ímhol jó az álomlátó! Most hát jertek öljük meg őt (...) és meglátjuk, mi lesz az ő álmaiból.*” (1Móz 37,19-20)

Hogy mennyi vált valóra Martin Luther King álmából? Tény, hogy 1964-ben a polgárjogi törvény megteremtette a lehetőséget a faji megkülönböztetés minden formájának az eltörlésére. Tény, hogy az 1965-ös választójogi törvény megszüntette az etnikai kisebbségek hátrányát a többségi társadalommal szemben. Tény, hogy az Amerikai Egyesült Államoknak 2009 óta (részben) fekete bőrű elnöke van. Tény, hogy egy 2001-es közvélemény-kutatás szerint Jézus Krisztus után Martin Luther King a legnépszerűbb hős az Államokban. Noha King inkább a faji egyenjogúság eléréseért küzdött, nem pedig a felekezetek közötti toleranciáért, erőszakmentes módszerei miatt valamennyi keresztény ember számára követendő példa lehet. Elvégre Jézus Krisztus sem szólította hadba a zsidókat Róma ellen, mégis legyőzte őket is.

Kövecses László

Weöres Sándor

Téli csillag

Az ablak-résen
rámnéz egy csillag
fagyos élessége
mintha vallomást
akarna szelni
agyvelőmből
vagy tán szívemből
hogy mi jót tettem
mit vétettem
mit mulasztottam
és én hallgatok
mert csillag-nyelven
nem tudhatok
s talán egy sugár
felel belőlem
és iszap-vulkán
és hamvadó tűz
ezt megérti
s az ablak-résből
a fényesség
a feketeségbe
megnyugtaton-e
fenyegetőn-e
lassan elvonul.

Találkozás a reformáció gyökereinél

November 9-én, szombaton reggel 7-kor indultunk útnak Sárvárra, hogy a reformáció gyökereinél a soproni gyülekezet 30 tagjával együtt részt vegyünk a reformáció 500 éves évfordulóját előkészítő, a sárvári, a soproni és a budavári gyülekezet első közös programján. A kirándulást Bence Imre vezette. 30 férőhelyes autóbusszal utaztunk a Vas megyei kisvárosba. A szép, napsütést ígérő idő Celldömölk határában borúsra változott, és eleredt az eső. Mire a visszaúton Pápán megálltunk, már erősen esett. A Pápa és Győr közötti takácsi evangélikus gyülekezeti teremben kicsit átázott ruhában, de annál melegebb, szerető, vendégváró közegben kezdtük el a búcsúzást a szép nap alkonyán. „*Ki lakik a róka-lyukban? Egy kicsike róka!*” – tanulgattuk a ház menedékében az oltár előtt kergetőző és birkózó kis papgyerekek kedvéért felidézett éneket, Bence Imre lelkész úr szerzeményét.

Akkor már egy kis lelkiismeret-furdalás gyötört, hiszen nem találtam meg a páromat Sárváron, akinél a „*Ha az Úr nem...*” kezdetű zsoltársor folytatása volt. A lelkész úr még Sárvár előtt osztotta ki a színes kis lapokat az autóbuszban, amelyeknek a párját a soproni és a vendéglátó sárvári testvéreknek szánta. Többen megkereshették így az ige folytatását, és megismerkedhettek a másik gyülekezetből érkezett testvérekkel.

„*Ha az Úr nem ...*” a megoldást már csak itthon találtam meg a Bibliámban: „*...építi a házat, hiába fáradoznak az építők.*” Hiába kerestem Sárváron a soproni páromat? Bár a testvér-keresés nem sikerült, a sárvári programban mégis gazdagodtam. Gyarmati István a köszöntőjében Sárvár reformációi múltját elevenítette fel. Ezt követően Bence Imre igehirdetése hangzott, aki a kegyelemben való megerősödésről beszélt. Majd Gabnai Sándor, soproni lelkész 10 pontban foglalta össze azokat a történelmi és szellemi áramlatokat, amelyek segítségére voltak a magyarországi reformáció gyors terjedésének.

Kicsit gyengék voltunk ugyan Sárváron, mikor a „gyengék többé nem leszünk” sort énekeltük az 1834-ben épült, jelenleg helyreállítás alatt lévő szép sárvári evangélikus templomban. A gyülekezeti teremben azonban bőséges szíveslátás erősített utána bennünket.

Ebéd után, a sárvári várban, miután megcsodálhattuk Sylvester János első magyar nyelvű, 1541-ben kiadott Újszövetség-fordítását, a díszteremben kaptunk áldást a soproni német gyülekezet lelkészétől, Holger Mankétól. Körben álltunk, soproniak, budaváriak, sárváriak. Bátor-

tanul egymás kezét keresték az emberek. Gondoltam, én is megfogok egy kezét. Egyet sikerült is, a másik kéz viszont messze volt. „Majd később!” – hallottam onnan. Így találtam egy párt mégis magamnak.

Élmény volt még az is, ahogy az esőben elszaladtam a sárvári katolikus templomba. Szegedi Máté, az első nyugat-dunántúli evangélikus püspök úr teste a katolikus templom szószéke alatt porlik, tudtuk meg Gyarmati lelkész úrtól, aki arra kért délelőtti előadása végén, ha lesz majd időnk, nézzünk be a püspök úrra emlékezve. Az utam így vezetett a katolikus templomba, a protestáns fénykor legnagyobb sárvári alakjához. Ezen a helyen állt a régi 16-17. századi evangélikus templom, amelyet a katolikusok építettek át. A katolikus szószék fölött félemleres nagyságban homálylik egy szobor, amely a nyugati evangélikus egyházkerület címere lett: az elveszett bárány fehér bundája a jó pásztor nyakában, és a gabonaszelelő a kezében. Hideg rácsra tapasztom arcom, így is alig tudom kivenni a bárányt, kiabálok magamban: „Itt vagyok, püspök úr, jöttem látogatni Téged!”

Az utunk esőben vitt tovább Pápára. Este a hűvös pápai utcákon egyedül futottam, hogy minél többet lássak, de csak a református templom mögötti vidám gyerekszivaj miatt érzett kirekesztettség érzésével szaladhattam tova. Legalább hadd kukkantsak be az utcahossz távolságában található evangélikus templom kerítésén! Malteros láda, létra, tócsa, gödör az udvaron, sötét. Márványtábla díszelgett a frissen festett házon, amelyet, mint hirtelen kiveszem, Fabiny Tibor lelkész úr 1953-1954-es szolgálata emlékére állított a pápai evangélikus közösség. Ó, tehát ezért a tábláért jövök utamon?

Az utunk végén – mint említettem – Takácsiban álltunk meg, ahol a gyülekezetünk egykori hatodévese, Tóth Károly szolgál lelkészként. Míg ő a gyülekezet életéről mesélt, a kislánya a gyülekezeti terem oltára előtt táncolt. Ez a kislány göndör aranyhajával, bátor, mindenki felé kinyíló arccal mosolyog rám és mindannyiunkra. Ő nem kérdezi, ki az én párom, kinek vagyok én a párja. Nem emlékszem, láttam-e már valaha ilyen biztonságban virágzó arcocskát. Az aranyhajú kislány csak mosolygott bátran, mind a 30 vendéget be tudta fogadni mosolyába.

Este 7 óra 50-kor érkezett meg az autóbusz a kiindulásunk helyére, Budapestre. A találkozások szépségét másnap értettem meg.

Mácsok Márta

Harminc év és hogyan tovább?

30 éve indult a nürnbergi Sankt Sebald és a budapesti Budavári Evangélikus Gyülekezet kapcsolata.

Gyülekezetünk sok fiatal és idősebb tagja írhatna illetékesebben a nürnbergi testvér-gyülekezet hét tagú küldöttségének legutóbbi, október 3-6. közötti látogatásáról és a 30 éve létező kapcsolat során szerzett személyes élményeiről, tapasztalatairól. Mivel engem talált meg a felkérés, e látogatásról a testvér-gyülekezeti munkacsoport szemszögéből és nevében kísérlek meg számot adni.

Amikor az első hírt kaptuk az őszre szándékolt látogatásról, úgy gondoltuk, egy autóbussnyi nürnbergi testvért látunk vendégül. A létszám azonban minden újabb értesítéssel csökkent. Szeptember közepén Balilcza Iván azzal adta át Schorr lelkész legutolsó e-mailjének másolatát: ennek nem fogsz örülni. Azt is hozzátette, szeretné, ha gyülekezeti tagoknál szállhatnának meg a vendégek (ekkor már csak 7-8 fő érkezésére számíthattunk). Kézenfekvőnek látszott, hogy először azokat kérdezzük meg, akik a tavalyi nagy jubileumi ünnepségen részt tudtak venni. Igen ám, de a vendég fogadásához nem csupán nyitott szív és valamelyes nyelvtudás, hanem megfelelő lakáskörülmények is szükségesek, meg hogy a kedves szállásadó valamennyi szabadidővel is rendelkezze, hogy a vendéget a kialakuló programra elvihesse vagy eljuttathassa. A nürnbergi e-mail szerint a látogatásra a Schorr lelkész vezette kisbusszal várhattuk a lelkész-házaspárt, Katrin Friedrichet, Elmar Gehringert, Holger Stephant, Almut Vierecket és Stephan Meyert. A német nevekben való járatlanságunk következtében úgy gondoltuk, két hölgy és öt úr lesz a vendégünk. Csak érkezéskor derült ki, hogy az Almut női név, és az egy éve a gyülekezetben szolgáló másodlelkész viseli.

A munkacsoport megbeszélésen nemcsak a program alakult ki, hanem az is, hogy minden napnak lett felelőse. Október 3-án csütörtökön, az érkezéskor Tóth Katinka volt a háziasszony, az ő feladata volt, hogy mi legyen a terített asztalon. Nagy volt az öröm, amikor este 6 után végre megérkeztek vendégeink.

A pénteki napnak Heizinger Orsi volt a gazdája, a vendégeket a Budai Egyházmegye legtávolabbi gyülekezetébe, Nagyborzsönybe vittük. Megismerkedhettek az egykori német bányásztelepülés történetével és építészeti érdekességeivel: az Árpád-kori Szent István templommal, a bányász-templommal, a vízi malommal és az evangélikus templomba is bebocsátást nyertünk. A Malomkert étteremben elfo-

gyasztott bőséges és ízletes ebéd után még maradt egy kis szabadidő arra is, hogy a helyi hentesboltot, mézeskalácsost és lekvár-különlegességeket is felkereshessék. Nem kis feladat volt a péntek délutáni csúcsban Budapestre visszakerülni, hogy legyen idő a kápolnában terített asztalnál a könnyű vacsorát elfogyasztani és időre eljutni a terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz templomba az ünnepi misére, amelynek liturgiáját a Kreol mise adta. Ott tudtuk meg, hogy assisi Szent Ferenc ünnepe volt aznap (aki után választotta az új pápa a Ferenc nevet) és a misét pápai nuncius celebrálta. Így bőven volt részünk tömjénfüstben és nunciusi áldásban.

Szombat délelőtt a Szemlőhegyi barlang bejárása után szabadidejük volt a vendégeknek (nagyraoszt a Széchenyi fürdőben töltötték). Délután 5-re gyűltünk össze ismét. A templomban a 30 év képeiből Sólyom Anikó által összeválogatott és bemutatott kiállítás megtekintése után Sólyom Ildikó felügyelete mellett gazdagon terített asztalt ültük körül valóban testvéri gyülekezetként. Vetített képek is segítettek az elmúlt évek fontosabb eseményeit felidézni, és jó reménységben vagyunk, hogy Schorr lelkész 2014-es nyugdíjba vonulása stafétabot átadás lesz. Almut Viereck többször is említette, feltétlenül vissza kell jönni, van mivel gazdagítsuk gyülekezeteink életét. Vendégeink Luther-rózsás mézeskalácsot és Budapest feliratú levendulás párnácskát kaptak, Schorr lelkész pedig a gyülekezet ajándékát, egy szép, a Holló műhelyben készült tükröt vehetett át. A búcsúestét az esti Budapestnek a Gellért-hegyről látható képével koronázták meg.

Másnap a 11 órás istentiszteleten Schorr lelkész szolgált, Balicza Iván tolmácsolásával. A Ferenczi Ili és Tösér Ibolya irányításával elkészített ebéd után elköszöntek vendégeink és útnak indultak, vissza az otthoni mindennapokba. Bízunk abban, hogy e rövid látogatás csak egy fejezet lezárása, nem végső. Örömről szolgált, hogy a programban részt tudott venni e kapcsolat egykori motorja és krónikása, Holger Manke is, aki jelenleg Sopron német lelkésze.

Köszönjük a minden nap terített asztalt és a sok finom süteményt és különlegességet biztosító áldozatos munkát, szolgálatot. Bízunk benne, hogy e látogatás mindkét gyülekezet épülésére szolgált.

Gyurkáné Urbán Eszter

Hírek – Hírek – Hírek – Hírek

- 2013. október 6-án hálaadó istentisztelet keretében áldottuk meg a kerek házassági évfordulót ünneplő házaspárokat.
- 2013. október 8-án *Bence Imre* lelkész előadást tartott a soproni Luther Szövetség gyűlésén. Előadásának témája újjászületés és megtérés szükségessége volt.
- 2013. október 13-án *Balicza Iván* részt vett az újjávarázsolt Mátyás templom felszentelési ünnepségén.
- Az Olaszországi Evangélikus Egyház éves lelkeszkonferenciáján a magyar testvéregyházat a három egyházkerület három esperese képviselte, köztük *Bence Imre*, aki áhítatot tartott a résztvevőknek és a magyarországi vizitációs módszereket ismertette. Az október 13-17-ig tartó konferencián Rómában a Budavári Egyházközség életéről is vetített képes beszámoló hangzott el.
- Október 14-én a Budavári Evangélikus Szabadegyetemen *Gryllus Dániel* és *Fabiny Tamás* mutatta be a 100 éve született Weöres Sándor költészetét. Áhítatot tartott *Fabiny Tamás* püspök.
- Október 19-én gyülekezetünknel látogatást tett Bécs XXII. kerületének gyülekezeti csoportja *Vető András*, ott szolgáló lelkész vezetésével. A 20 fős csoportnak *Bencéné Szabó Márta* és *Bence Imre* mutatta be templomunkat és a gyülekezet életét.
- Október 20-án *Szvorák Katalin* lemezbemutató koncertje volt a templomunkban.
- *Balicza Iván* lelkész részt vett az I. kerület által szervezett október 23-i megemlékezésen.
- Október 25-én *Bence Imre* részt vett és áhítattal szolgált azon a „nosztalgia ifjúsági órán”, amelyet a Bakonycsérnyei Egyházközségben szerveztek.
- A Stratégiai Munkacsoport vezetői – *Balicza Gábor* presbiter és *Becskeházi Tarr Judit* tanácsadó – megbeszélést tartottak a Lelkeszi Hivatalban, abból az alkalomból, hogy a gyülekezeti stratégiák bemutatására az Országos Egyház által kiírt pályázaton a munkájukat I. díjjal jutalmazták. Gratulálunk a szép eredményhez!
- Október 27-én áldozati vasárnapot tartottunk a gyülekezetünkben, amelyen a templomunk technikai fejlesztésére gyűjtöttük a céladományokat!
- Október 31-én, Reformáció ünnepén a 18.00 órakor kezdődő istentiszteletünkön vendégünk volt a németajkú evangélikus gyülekezet *Johannes Erlbruch* vezetésével, valamint a Szilágyi Dezső téri reformátusok közössége, *Lakatos Lilla* beosztott lelkész vezetésével. Az istentiszteleten szolgált a budavári *Schütz-kórus* és a német gyülekezet énekkara. Igét hirdetett: *dr. Fabiny Tamás*, püspök.
- November 4-én a Budavári Evangélikus Szabadegyetemen *Jelenits István* piarista főapát tartott előadást a 100 éve született Rónay György költészetéről. Áhítatot tartott *Fabiny Tamás* püspök.
- November 5-én az I. kerület Szociális és Gyermekegészségügyi Szolgáltató Központjának meghívására *Bajnóczi Attiláné* diakóniai munkatárs és *Bence Imre* lelkész részt vett azon a megbeszélésen, amely a kerületben folyó szociális munka egyeztetéséről és összehangolásáról szólt.
- November 16-án a régi és az új Schütz-kórus tagjai szeretetvendégséget tartottak *Csorba István* ny. karnagy szervezésében, akinek nemrégiben megjelent „Zenehíd” c. szonett kötete is bemutatásra került a találkozón.
- November 16-án az Országúti Ferences templomban Requiem volt a kommunista rendszerben meghurcolt egyházi tanárok emlékére. Gyülekezetünket *Balicza Iván* képviselte.
- November 24-én, örök élet vasárnapján emlékeztünk meg egyházközségünk elhunyt tagjairól, akiktől a feltámadás reményében az elmúlt egyházi évben búcsúztunk.
- November 24-én 17.00 órakor mutatták be kápolnánkban az *Időszerű szeretet* című kötetet, amely Túróczy Zoltán püspök 1953/54 évi igehirdetéseit tartalmazza. Igehirdetéssel ív *Ittész János* ny. püspök, a Túróczy-hagyaték Alapítvány kuratóriumának elnöke.

Köszönet és kérés

Köszönjük mindenkinek, hogy támogatta Alapítványunkat az SZJA 1% felajánlásával! Kérjük, hogy a jövő évi adóbevalláskor is gondoljon alapítványunk működésére és az Evangélikus Egyházra, bátorítsa hozzátartozóit, ismerőseit is

a 2 x 1% felajánlására!

**A Magyarországi Evangélikus Egyház
kódja: 0035**

**A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány
adószáma: 18007545-1-41**

A felajánláshoz szükséges formanyomtatvány az APEH honlapjáról letölthető vagy a templom bejáratánál – kitöltve – megtalálható!

Köszönettel: *az Alapítvány Kuratóriuma*

*Minden kedves olvasónknak
ÁLDOTT ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK*

*a hírmondó szerkesztőin
és a gyülekezet elnökei*

*Budavári Hírmondó
az Egyházközség tájékoztató hírlevele
Olvasó-szerkesztő: Váradi Adél
Grafika: Richly Zsolt
Tördelés: Varga Katalin
Felelős kiadó: Bence Imre igazgató lelkész
Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.*